

A Csongor és Tünde egyik előadása előtt Gobbi bement a körúton egy csemegeüzletbe. Apróságokkal kezdte, nagyobbacsokkákkal folytatta, végül jókora csomagra valót vásárolt össze.

– Küldjék, kérem, a Nemzeti Színházba, Gobbi Hilda részére – mutatott a portékára a színésznő, s az üzlettulajdonos kislánya, aki eddig a pult mellett bámészkodott, most megszólalt.

– A Mirigy? – kérdezte.

– Igen, a Mirigy – felelte Gobbi mosolyogva, s a boltos, hangjában nem titkolt büszkeséggel, jegyezte meg:

– Jaj, ez a Sanyi, ez a Sanyi! Alig múlt tízéves, és már minden művésznőt a becenevén ismer.

Fenyegetés

Molnár Ferenc jókedvű társasággal vacsorázott egy óbudai vendéglőben. Az asztalok között állandóan ott lábatlankodott egy szemtelen kiscsirke, lelecsapva a morzsákra.

Molnár nézte egy darabig, majd erélyesen rászólt:

– Hess, mert megrendellek!

Apáról fiúra

Egyszer azt kérdezte egy lord G. B. Shaw-tól:

– Igaz, hogy az ön apja szabó volt?

– Igaz! – felelte az író.

– Akkor miért nem lett ön is szabó?

– Nem is tudom - válaszolt töprengve Shaw. Ha nem tévedek, az ön apja gentleman volt, nemdebár?

– Természetesen.

– Akkor miért nem lett ön is az?

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Első a család

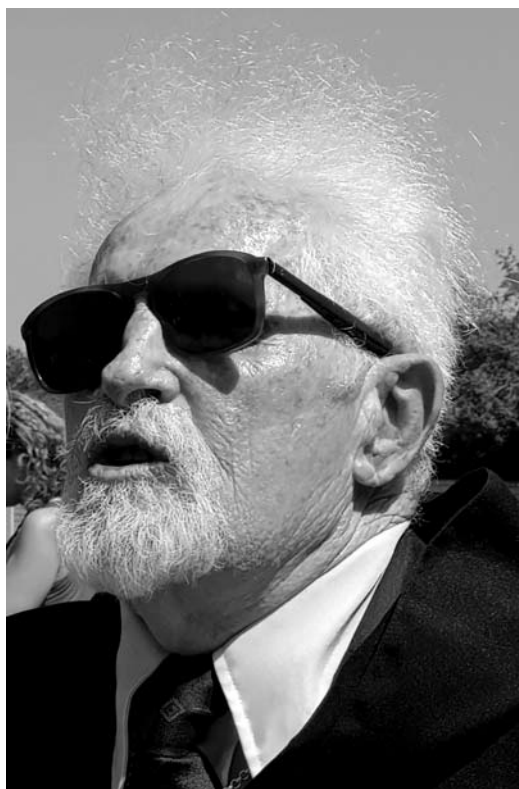
Rangos állami kitüntetést kapott a magyar vakvezetőkutya-képzés atyja

Nemzeti ünnepünk alkalmából a köztársasági elnök Vitéz Lovag Rithnovszky János munkásságát a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéssel ismerte el.

Áder János köztársasági elnök a 130/2020. (III. 15.) számú határozatával – a miniszterelnök előterjesztésére – a hazai látássérült-segítő rendszer fejlesztését a vakvezetőkutya-kiképzés meghonosításával szolgáló munkája elismeréseként Rithnovszky János Antal, a magyar vakvezetőkutya-kiképzés megalapítója részére, a Magyar Arany Érdemkereszt katonai tagozata kitüntetést adományozta.

Forrás: Magyar Közlöny 2020/44.

Rithnovszky János 1931-ben született Nagykátán. 1952-ben katonaként érte a tragikus baleset, melynek következtében nemcsak megvakult, hanem egyik karját is elvesztette, illetve hallása is súlyosan károsodott. A mindössze huszonegy éves fiatalember nehezen viselte az állapotával járó kiszolgáltatottságot és az utcai közlekedés során elszenvedett baleseteket. Tudomása volt róla, hogy Németországban már régóta képeztek vakvezető kutyákat elsősorban a világháború során megvakult férfiak segítésére, így az ott fellelhető szakirodalomból merítve elkészítette egy hazai kutyakiképző központ terveit. Számos nehézség után végül 1978-tól indulhatott el a magyar vakvezetőkutya-képzés Csepelen, ami kétségtelenül az ő letörhetetlen kitartásának köszönhető.

Vitéz Lovag Rithnovszky János számos hiánypótló szakkönyv megírásával tette le a magyar vakvezetőkutya-képzés és vizsgáztatás alapjait. Irodalmi munkásságának talán legismertebb darabja önéletrajzi kötete, mely A fény túlsó oldalán címmel jelent meg 1991-ben. Az MVGYOSZ Vakvezetőkutya-kiképző Központjában 2015-ben átadott új tanpálya a megnyitása óta az ő nevét viseli. A kitüntetésre való felterjesztésében az MVGYOSZ is közreműködött.

Vitéz Lovag Rithnovszky János életútjáról további érdekességek itt olvashatók:

<https://vakvezetokutya.hu/tudjon-meg-tobbet-hu/az-alapito/>

Az MVGYOSZ elnöke, vezetősége és munkatársai ezúton is gratulálnak a rangos elismeréshez!

Németh Orsolya

Maszk-kisokos – Mit takarnak a jelölések?

A látássérült felhasználóknak gyakran jelent problémát a maszkok címkéjén látható jelölések leolvasása és azok jelentésének megismerése, mivel ezek az információk sokszor kép-formátumban érhetőek el. Alább röviden összefoglaljuk a leggyakoribb jelzéseket és azok jelentését.

Számos információ érhető el az interneten a maszkok védő hatására és használatára vonatkozóan. A Távszem operátorok az elmúlt hetekben sok kérdést kaptak a maszkok jelölésével és használhatóságával kapcsolatban, ezért fontosnak tartjuk, hogy segítséget nyújtsunk a jelölések értelmezéséhez.

A kereskedelmi forgalomban kapható szabványos szájmáskokon leggyakrabban az alábbi jelölésekkel találkozhatunk:

- FFP1, FFP2, FFP3 – európai légzésvédelmi szabvány, a megszűrt részecske nagyságra és szűrés minőségére jellemző jelölés.
- N95 – amerikai légzésvédelmi szabvány, megfelel az európai FFP2 jelölésnek
- KN95 – kínai légzésvédelmi szabvány, megfelel az európai FFP2 jelölésnek

De mit is takarnak ezek a jelölések, és valójában melyik maszkok nyújtanak védelmet a koronavírus ellen?

Az FFP1-es jelöléssel ellátott maszkok olyan légzésvédelmi maszkok, melyek a levegőben lévő részecskék legalább 80 százalékát megszűrik (0,6 µm-es méretig). Az FFP2-es jelölésű maszkok a levegőben lévő részecskék legalább 94 százalékát szűrik ki, míg az FFP3-as jelöléssel ellátottak hatékonysága legalább 99 százalékos.

A koronavírus ellen az FFP2 és FFP3 jelölésű maszkok egyaránt megfelelőek, természetesen szakszerű hordás esetén. A maszk színéből nem lehet a minőségére vonatkozó következtetést levonni, a színhasználatot illetően nincs szabványban foglalt előírás.

Az NR jelzésű maszkok egyszeri használatra (csak egy műszakra) alkalmasak, utána eldobandók, és veszélyes anyagnak minősülnek.

A Távszem folyamatosan segítséget nyújt minden olyan helyzetben, amikor látható információ megszerzésére van szükség, ide értve például a maszkok jelöléseit és a használati útmutatók felolvasását is. Azonban most is érvényes a szlogen: „Látást adunk, nem tudást.” Kérjük ezért, hogy az egyes jelölésekre vonatkozó részletes információkról, valamint a maszkok viselésének szabályairól tájékozódjanak az interneten, kiemelten ügyelve a források hitelességére.

Németh Orsolya

Munkavállalás koronavírus-járvány idején

Ebben a fertőzésveszéllyel fenyegetett időszakban sokakban vetődik fel a kérdés: dolgozzanak-e, illetve dolgozhatnak-e, vagy ha esetleg nem szeretnének, illetve valamilyen okból nem tudnak munkába járni, ezt hogyan, milyen feltételekkel, következményekkel tehetik meg.

A kérdések végiggondolásához, az optimális döntések meghozatalához kívánunk segítséget nyújtani a vonatkozó szabályozásról készített rövid tájékoztatónkkal, melyben most elsősorban a munkavállalók oldaláról vizsgáljuk a lehetőségeket.

A munkavállalónak – aki például a gyermeke feletti felügyeletet másképp nem tudja biztosítani, vagy mert tart az esetleges megfertőződéstől, és szeretne otthon maradni – az alábbi lehetőségek, megoldások állnak a rendelkezésére:

- Otthoni munkavégzés (home office):

A munkavégzésnek ezt a formáját a munkavállaló ugyan kezdeményezheti, azonban a munkáltatóval történő megállapodáson múlik, lesz-e erre lehetősége. Más szóval ilyen munkavégzésre csak akkor kerülhet sor, ha azt a munkáltató egyoldalúan elrendeli, vagy ha ebben a felek közös megállapodásra jutnak. A home office történhet folyamatos otthoni munkavégzéssel, de úgy is, hogy azt kombinálják a munkahelyen való munkával például úgy, hogy egyik héten otthonról dolgozik a munkavállaló, a másik héten pedig a munkahelyen; így is csökkenthető a megfertőződés veszélye.

A munkavégzéshez szükséges munkaeszköz biztosítása – ha ebben a felek nem egyeznek meg másként – a munkáltató feladata.

- Mentésülés a munkavégzési kötelezettség alól:

A Munka törvénykönyvéről rendelkező 2012. évi I. törvény szabályai alapján a munkavállaló mentesül a rendelkezésre állás és a munkavégzési kötelezettség alól a különös méltánylást érdemlő személyi, családi elháríthatatlan ok

miatti távollét esetén. Ha ilyen különös méltánylást érdemlő körülmény áll fenn (jó példa erre, ha a gyerek felügyeletét a járvány ideje alatt másként nem tudja valaki megoldani), akkor nincs szükség a munkáltató kifejezett hozzájárulására a munkavégzés alóli mentesüléshez, azonban a távollét okáról tájékoztatást kell adni, illetve – erre irányuló kérés esetén – igazolni is kell annak fennálltát.

A munkavállaló akkor is kérheti a munkáltatójától a munkavégzés alóli mentesítését, ha nem áll fenn különös méltánylást érdemlő körülmény. Ebben az esetben a felek megállapodása alapján kerül sor a munkavégzés alóli mentesülésre. Díjazás a most említett két esetben főszabályként nem illeti meg a munkavállalót, viszont a munkáltatóval ettől eltérően is megállapodhatnak. (pl. úgy, hogy a kiesett munkaidő egy részére kap fizetést, esetleg csökkentett díjazásban részesül, stb.) Azt viszont fontos tudatosítani, hogy ha ilyen távollét esetén a munkavállaló úgy mentesül a munkavégzés alól, hogy erre az időre díjazást nem kap, akkor a társadalombiztosítása is szünetel, ezért vele összefüggésben az egészségügyi szolgáltatási járulékot meg kell fizetni, amit akár a munkáltató is átvállalhat. A járulék napi összege 250 Ft, havi összege pedig 7710 Ft.

Itt érdemes említést tenni arról az esetről, amikor a munkavégzés alóli mentesülést nem a munkavállaló, hanem a munkáltató kezdeményezi, pl. azért, mert szeretné a fertőzés veszélyét csökkenteni, akkor erre az időtartamra (állásidő) a munkavállalót a Munka törvénykönyve értelmében alapbér illeti meg. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a vírusveszély miatt kihirdetett veszélyhelyzet alatt, valamint az annak megszűnését követő 30 napig érvényben lévő rendelkezések alapján a munkáltató és a munkavállaló ettől eltérően is megállapodhatnak, akár úgy is, hogy az alapbérnél kevesebb juttatás jár erre az időre.

- Szabadság kiadása:

Természetesen a munkavállaló ezzel a lehetőséggel is élhet. Ami a rá vonatkozó szabályokat illeti, a munkáltató évente hét nap szabadságot – legfeljebb két részletben – a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. Ezen túlmenően a felek szabadon állapodhatnak meg a szabadság kiadása, illetve kiadásának kérése tekintetében.

- Fizetés nélküli szabadság igénybevétele:

Azt fontos hangsúlyozni, hogy a munkáltató egyoldalúan nem rendelheti ezt el. Részint a Munka törvénykönyve határozza meg azokat az eseteket, amikor erre a munkavállaló jogosult, de a felek természetesen meg is állapodhatnak fizetés nélküli szabadság igénybevételében. Ilyen esetben is igaz viszont, hogy a biztosítási jogviszony szünetelése miatt az egészségügyi szolgáltatási járulékot meg kell fizetni, amit a munkáltató ilyenkor is átvállalhat.

- Járványügyi zárlat (karantén) elrendelése:

Karantén alatt azt kell érteni, ha valakit közegészségügyi okból hatósági-
lag elkülönítenek, vagy egészségügyi zárlat alá kerül. A karanténba került
munkavállaló az egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tör-
vény alapján keresőképtelennek minősül, így táppénzre lehet jogosult.

- Ha a munkavállaló azért nem tud dolgozni, mert a munkáltató működése
ellehetetlenült, például azért, mert a tevékenységét a kihirdetett veszélyhely-
zetre tekintettel jogszabály korlátozta, ezért nem tud foglalkoztatni munka-
vállalókat, akkor őket erre az időre díjazás nem illeti meg, mivel a munkálta-
tó részéről ez a körülmény elháríthatatlan külső oknak minősül.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Módosultak az akkreditált foglalkoztatás szabályai a veszélyhelyzet időtartama alatt

A veszélyhelyzet során teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátá-
sokkal kapcsolatos intézkedésekről rendelkező, április 6-án hatályba lépett
88/2020. (IV. 5.) kormányrendelet az akkreditált foglalkoztatásra vonatkozó
bizonyos szabályok eltérő alkalmazásáról is rendelkezett.

Alább ezeket a szabályokat ismertetjük, kiemelve a munkavállalók szem-
pontjából lényegesebbeket. Az akkreditált foglalkoztatásra vonatkozó rész-
letszabályokat a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoz-
tató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű
munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról
rendelkező 327/2012. (XII. 16.) kormányrendelet tartalmazza. A veszélyhely-
zet megszűnését követő harmincadik napig e jogszabály bizonyos rendelke-
zéseitől enged eltérést a most hatályba lépett kormányrendelet.

Fennmarad a megváltozott munkaképességű minősítés

Annak a munkavállalónak, aki a veszélyhelyzet kihirdetésének napján,
azaz 2020. március 11-én az akkreditált foglalkoztatás szempontjából meg-
változott munkaképességűnek minősült, mert komplex minősítés szerint
egészségi állapota 60%-os vagy annál alacsonyabb, vagy fogyatékosági
támogatásra jogosult, stb., ez a státusza a veszélyhelyzet megszűnését
követő harmincadik napig akkor is fennáll, ha ebben az időszakban például
lejár a komplex minősítése, és újabb minősítésére nem kerül sor, vagy már
nem részesül fogyatékosági támogatásban. Ennek a ténynek abból a szem-

pontból van jelentősége, hogy az akkreditált munkáltató munkavállalója után ilyen esetben is igénybe veheti a támogatást.

Állásidőre vonatkozó szabályok alkalmazhatósága

A jelenleg kialakult helyzetre figyelemmel most nem eredményezi az akkreditációs tanúsítvány visszavonását, ha a munkaadó nem tartja be a 327/2012. (XII. 16.) kormányrendelet állásidőre vonatkozó speciális korlátozó rendelkezéseit. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy a munkaadó akár egyoldalú döntéssel – mert például így törekszik a fertőzés veszélyét csökkenteni, vagy mert hiányoznak a biztonságos munkavégzés feltételei – mentesítheti a munkavállalót a munkavégzési kötelezettség alól (állásidő). A munka törvénykönyvéről rendelkező 2012. évi I. törvény 146. §-a alapján a munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő), alpbér illeti meg.

A munkavégzés alóli mentesítésben, illetve az ezen időre esetlegesen járó díjazásban, annak mértékében természetesen a munkáltató és a munkavállaló közösen is megállapodhatnak.

Támogatásra vonatkozó eltérő szabályok

A most tárgyalt kormányrendelet alapján – ha bizonyos, alább ismertetett körülmények fennállnak – a munkaadónak lehetősége van arra, hogy a munkavégzés időtartamától függetlenül igénybe vegye a bér- és költségtámogatást azon megváltozott munkaképességű munkavállalójával összefüggésben, aki vele 2020. március 11-én már munkaviszonyban állt, egyéni foglalkozási megállapodással rendelkezett, és munkaviszonyát a veszélyhelyzet alatti elszámolási időszakban is fenntartják.

A támogatást lehetővé tevő ilyen körülmények különösen:

- ha a járványügyi helyzet miatt a munkahelyre történő biztonságos eljutás, illetve hazautazás nem biztosítható;
- vagy ha a biztonságos munkavégzés – a foglalkozás-egészségügyi szempontokat is figyelembe véve – nem megvalósítható;
- ha a munkáltató a működését közvetlenül és súlyosan érintő ok esetén a munkavégzés feltételeit nem tudja biztosítani, illetve azokat módosítani (például nincs lehetőség távmunka, otthoni munkavégzés, esetleg bedolgozás elrendelésére, megszervezésére).

A munkaadók ilyen esetben akkor is igénybe vehetik a munkavállalók foglalkoztatásával összefüggésben járó támogatásokat, ha nem tudnak eleget tenni foglalkoztatási kötelezettségüknek.

Ha valamilyen módon a munkaadó biztosítani tudja az eltérő foglalkoztatást – például bedolgozás, otthoni munkavégzés, stb. –, akkor természetesen ez egy tekintet alá esik azzal, mintha a munkavállaló a munkát munkahelyén végezné.

Ebben az átmeneti időszakban a megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása akkor is támogatható, ha munkaideje havi átlagban a napi négy órát nem éri el. Ilyenkor is lehetőség van vele összefüggésben a teljes havi keretösszeg felhasználására.

Fontos még szót ejteni arról, hogy a veszélyhelyzet időtartama alatt nem eredményezi a bértámogatás elvesztését, ha a személyes rehabilitációs tervben foglaltak nem, vagy nem határidőre teljesülnek.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

A veszélyhelyzettel összefüggő, szociális ellátásokat érintő változások

Április 6-án lépett hatályba a kormány 88/2020. (IV. 5.) rendelete, mely a veszélyhelyzet során teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről rendelkezik.

Ezúttal e rendelet szabályai közül elsősorban a szociális és azzal egy tekintet alá eső ellátásokra vonatkozókat ismertetjük részletesebben, amelyek olvasóinkat is érinthetik. A rendelkezések főként arra irányulnak, hogy a különféle ellátásokkal, kedvezményekkel kapcsolatban azok folytonosságát biztosítsák a veszélyhelyzet időtartama alatt.

Ennek megfelelően a veszélyhelyzet megszűnéséig nem végezhetők el az egészségi állapottól, fogyatékosságtól függő ellátásokra vonatkozó felülvizsgálatok, ilyen felülvizsgálat érdekében irat nem kérhető be, illetve erre hivatkozva ezek az ellátások, kedvezmények, mentességek nem szüntethetők meg a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig. Nagyon fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a fent ismertetett rendelkezések nem jelentik azt, hogy az érintett ellátások, kedvezmények más okból sem volnának megszüntethetők. Ha például a rokkantsági ellátásban részesülő személy jövedelme ebben az időszakban haladná meg a keresetkorlátot, akkor az ellátásra való jogosultság a veszélyhelyzet idején is megszüntethető lenne.

A szociális ellátásokra vonatkozóan a rendelet előírja, hogy az érintettek az ellátást továbbra is kapják, és a veszélyhelyzet időtartama alatt, illetve annak megszűnését követő 15 napon belül nem végzik el esetükben a jogosultsági feltételek fennálltának megállapításához szükséges felülvizsgálatot akkor

sem, ha az egyébként ebben az időszakban volna esedékes. Ez vonatkozik például az ápolási díjban (legyen az akár emelt összegű vagy kiemelt ápolási díj), esetleg gyermekek otthongondozási díjában, stb. részesülőkre is. Ha a gyermekek otthongondozási díja, illetve ápolási díj megállapítása iránti eljárás épp a veszélyhelyzet időtartama alatt zajlik, akkor a gyermek ápolási, gondozási szükségletére vonatkozó szakértői vizsgálat a személyes vizsgálat mellőzésével, a vonatkozó hivatalos iratok (például kórházi zárójelentés) felhasználásával is elvégezhető. Ha a szükséges iratok nem állnak a hatóság rendelkezésére, ezek megküldésére hiánypótlás keretében felhívhatják az ügyfelet, aki azokat elektronikus úton is továbbíthatja.

A fennálló közgyógyellátásra való jogosultság akkor is meghosszabbodik a veszélyhelyzet megszűnését követő 90 napig, ha az egyébként ebben az időszakban járna le.

Mint ismeretes, a 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) által szabályozott rehabilitációs ellátás a rehabilitációhoz szükséges időtartamra, de legfeljebb 3 évre állapítható meg a jogosultnak. A most tárgyalt kormányrendelet ennek az ellátásnak az időtartamát is meghosszabbította, amennyiben az arra való jogosultság a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap végéig akkor is fennáll, ha időtartama ebben az időszakban járna le. Itt is fontos azonban emlékeztetni arra, hogy a rehabilitációs ellátás más okból (például mert a jogosult túllépte a keresetkorlátot, vagy egyéb rendszeres pénzellátásban részesül, esetleg mert együttműködési kötelezettségét nem teljesíti, stb.) a veszélyhelyzet időtartama alatt is megszüntethető.

Ha súlyos mozgáskorlátozott, vagy egyéb fogyatékos személy új vagy öt évnél nem régebbi használt személygépkocsi megvásárlásához szerzési támogatást kapott, de az ennek igénybevételéhez szükséges adás-vételi szerződés megkötésére nyitva álló négy hónapos határidő a veszélyhelyzet időtartama alatt járna le, akkor – a rendelkezéseknek köszönhetően – az meghosszabbodik a veszélyhelyzet megszűnését követő harmincadik napig. Ugyanez vonatkozik az átalakítási támogatás, illetve a gépi meghajtású kerekesszék, valamint a segédmotoros kerékpárnak minősülő jármű megvásárlásához kapott szerzési támogatásra vonatkozóan kiadott utalványok felhasználhatósági idejének meghosszabbítására is.

Végül arra hívjuk fel a figyelmet, hogy akinek az ellátásából valamilyen követeléssel összefüggésben a nyugdíjfolyósító szerv levonást eszközöl, az kizárólag a veszélyhelyzet időtartamára vonatkozóan méltányosságból kérheti a levonás szüneteltetését.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos